



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8029/2021
22.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранкица Митић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Владан Лазаревић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права и заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 119/21 од 11.03.2021. године, у седници одржаној 22.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 119/21 од 11.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П2 288/2020 од 30.11.2020. године, ставом првим изреке, разведен је брак закључен ...2019. године у ..., између тужиље и туженог, који брак је уписан у матичну књигу венчаних, матично подручје ..., текући број .. за 2019. годину. Ставом другим изреке, малолетно дете странака ВВ, рођена у2019. године, ЈМБГ ближе наведен у изреци, поверена је на самостално вршење родитељског права тужиљи – мајци АА из ..., ул. ... број .., на којој адреси се утврђује пребивалиште малолетног детета. Ставом трећим изреке, одређен је начин одржавања личних односа између оца – туженог ББ и малолетне ВВ, на тај начин што ће тужени, сваке среде и сваке недеље, за сваку другу крсну славу Светог Аранђела 21. новембра, почев од 21.11.2021. године и сваки други рођендан детета, почев од ...2021. године у 11,00 часова, преузимати дете на адреси тужиље и враћати дете у 18,00 часова, на исту адресу, с тим што се искључује и забрањује свака комуникација између тужиље и туженог. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име доприноса издржавању свог малолетног детета ВВ, плаћа тужиљи АА износ од 13.000,00 динара од 01. до 05. у месецу за текући месец, као и да јој у року од 15 дана од пријема пресуде, исплати све доспеле, а неисплаћене рате на име доприноса издржавању малолетне ВВ почев од дана подношења тужбе 03.07.2020. године, па до 30.11.2020. године, као дана доношења пресуде. Ставом петим изреке, одређене су мере заштите од насиља у породици туженом, те му је забрањено да на било који начин узнемирава тужиљу АА, да се тужиљи и њеном месту становања на адреси улица ... број .. у ... приближава на удаљеност мању од 200 метара, које мере заштите од насиља у породици ће трајати годину дана, рачунајући од дана доношења пресуде. Ставом шестим изреке, обавезан је

тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 96.750,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 119/21 од 11.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у ставу другом, трећем, четвртом, делу става петог изреке којом су одређене мере заштите од насиља у породици туженом ББ и забрањено му да на било који начин узнемирава тужиљу АА, да се тужиљи и њеном месту становања на адреси у улици ... број .. у ... приближава на удаљеност мању од 200 метара, које мере ће трајати годину дана, као и ставу шестом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става петог изреке којим ја одлучено од када се рачуна трајање и до када трају мере заштите од насиља у породици, тако што се трајање одређених мера заштите од насиља у породици рачуна од дана доношења решења о привременој мери 30.07.2020. године до 30.06.2021. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља АА и тужени ББ су закључили брак ...2019. године, из ког брака имају малолетно дете, ћерку ВВ, рођену дана ...2019. године. Тужиља и тужени су живели у ванбрачној заједници од 2017. године и одмах по заснивању ванбрачне заједнице почели су озбиљни проблеми између странака, који су се наставили у току трајања брака. Тужени се често насилно понашао према тужиљи, омаловажао је и вређао називајући је погрдним именима. Све време трајања ванбрачне и брачне заједнице, тужени је инсистирао да никада не сме да му противречи, па је тужиља избегавала изласке из куће и дружење са људима, а туженом је сметало и што је тужиља контактирала са сестром, због чега је била принуђена да се са њом ређе виђа. Данас ...2020. године парничне странке су отишле у куповину у маркет „Лидл“ којом приликом је туженог разбеснело то што је тужиља узела велика колица за куповину, говорећи јој да је ретардирана, да јој је све смешно, да га само брука, да је крива зато што му приређује сцене, а у једном тренутку ју је на паркингу гађао проспектом за куповину. По повратку из маркета тужени је зауставио ауто и наредио тужиљи да изађе и потом је почео да је удара, а када је приметио да се приближава аутомобил, наредио јој да брзо уђе у ауто настављајући са истим понашањем. Тужиља је у једном тренутку изашла из аутомобила, потрчала ка најближим кућама и једног младића замолила за помоћ, објаснила му шта се дешава, он јој је дао свој мобилни телефон и намеравала је да позове прво сестру, а потом оца, али је у том тренутку наишао тужени, почео да виче на њу, говорио јој да је то њихова ствар која треба да остане у кући. Када су стигли кући тужени је рекао да је најбоље да се разведу, али да дете остане код њега, да она убудуће може да виђа дете када он то буде дозволио, а да њени родитељи не могу да виђају дете. Тужиља је следећег дана,

када је тужени отишао на посао, искористила прилику узела дете и отишла прво код својих родитеља, а затим је о свему обавестила полицију и потом се јавила Сигурној кући. Због свега што се догодило и што се дешавало у дужем периоду, осећа страх од туженог и сматра да постоји велика вероватноћа да тужени такво понашање понови. Правноснажним решењем Основног суда у Смедереву Нп бр.250/20 од 25.06.2020. године, туженом ББ је продужена хитна мера заштите од насиља у породици, која му је изречена наређењем Полицијске управе Смедерево од 24.06.2020. године у 22,25 часова, за 30 дана, којим му је забрањено да контактира и да прилази жртви насиља у породици, тужили у овој парници АА. Из извештаја Центра за социјални рад Смедерево од 15.07.2020. године, утврђено је да је малолетна ВВ здраво дете, чији психофизички развој је уредан. Оба родитеља имају очуване родитељске капацитете за самостално вршење родитељског права. Узимајући у обзир низак календарски узраст детета, могућност задовољења развојних потреба детета, као и очеву сагласност те врсте, орган старатељства је мишљења да малолетну ВВ треба поверити мајци на самостално вршење родитељског права, а уз предложени модел контактирања малолетног детета са оцем, за који сматра да је у интересеу малолетног детета. Тужени је у радном односу као ... по уговору у ... Србије и остварује месечну зараду у износу од 45.332,19 динара. Мајка малолетног детета је тренутно незапослена и живи са родитељима који је издржавају. Месечне потребе малолетног детета странака су уобичајене потребе детета ниског календарског узраста.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је у интересу малолетне ВВ да буде поверена мајци на самостално вршење родитељског права, прихватајући налаз и стручно мишљење органа старатељства, које је прибављено пре доношења одлуке, сагласно одредби члана 270. Породичног закона, а имајући у виду могућност задовољења потреба малолетног детета, с обзиром на њен низак календарски узраст. Руководећи се најбољим интересом малолетног детета, сагласно одредби члана 61. и 266. Породичног закона, уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем у складу са моделом који је предложио орган старатељства у налазу и мишљењу. С обзиром на критеријуме прописане одредбама Породичног закона, обавезао је туженог да на име свог доприноса у издржавању малолетне ВВ плаћа месечни износ од 13.000,00 динара почев од дана подношења тужбе, па убудуће, ценећи месечне потребе малолетног детета странака као уобичајене потребе детета ниског календарског узраста и то потребе исхране, одевања, пелена и опреме за бебе, а такође могућност туженог као даваоца издржавања и чињеницу да мајка детета није запослена, да је издржавају родитељи, као и минималну суму издржавања која за месец новембар износа 27.046,00 динара. Примењујући одредбе члана 197. и 198. Породичног закона, а код утврђеног да је тужени према тужили, као својој супрузи, вршио насиље у породици у дужем временском периоду, да је вређао и омаловажао тужилу називајући је погрдним именима, да јој је забрањивао комуникацију са родитељима и сестром и тукао је, што је чинио и ...2020. године, којим радњама је код тужиле изазвао страх и осећај беспомоћности, закључио да понашање туженог одступа од стандарда нормалног опхођења са члановима породице и представља понашање којим се угрожава телесни интегритет и спокојство тужиле и одредио мере заштите од насиља у породици у циљу спречавања да се насиље понови и да се тужили обезбеди спокојство и безбедност.

Другостепени суд је прихватио правну аргументацију првостепеног суда, налазећи да је правилном применом материјалног права, одлучено о поверавању, одржавању личних односа и издржавању малолетне ВВ, као и о одређивању мера

заштите од насиља у породици, па је првостепену пресуду потврдио у ставу другом, трећем, четвртном и делу става петог изреке, док је у у погледу времена од када се рачуна рок и до када трају одређене мере заштите од насиља у породици у делу става петог изреке, првостепену пресуду преиначио.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одлучили о вршењу родитељског права и одређивању мера заштите од насиља у породици.

Одредба члана 77. Породичног закона, прописује услове за самостално вршење родитељског права. Одредбом члана 77. став 3. наведеног закона прописано је да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права. О самосталном вршењу родитељског права, сходно члану 266. став 1. тог закона, суд одлучује руководећи се најбољим интересом детета. Пре доношења одлуке о вршењу родитељског права, суд је, на основу члана 270. Породичног закона, дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

У смислу одредбе члана 266. став 1 Породичног закона, и по налажењу Врховног касационог суда, најбољи интерес детета је да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци, имајући у виду укупно утврђено чињенично стање и мишљење Центра за социјални рад, односно органа старатељства. Судови су имали у виду да мајка поседује родитељске компетенције и да с обзиром на низак календарски узраст малолетне ВВ има могућност да задовољи потребе малолетног детета. Побијана пресуда је донета у складу са напред наведеним одредбама Породичног закона, као и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета.

Такође, по оцени Врховног касационог суда, код утврђеног да је евидентирано постојање насиља у породици, да је тужени према тужиљи испољио понашање које представља насиље у породици у смислу члана 197. став 1. Породичног закона, правилно су одређене мере заштите у породици у смислу одредаба члана 198. став 2. тач. 3. и 4. наведеног закона, а у циљу спречавања да се насиље понови, као и да се тужиљи обезбеди спокојство и безбедност.

Претежни део навода у ревизији туженог односи се посредно или непосредно на чињенично стање које по мишљењу туженог није правилно или потпуно утврђено у спроведеном поступку и представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

По оцени Врховног касационог суда, супротно наводима ревизије, нижестепени судови су правилно проценили најбољи интерес малолетног детета, у смислу члана 6. и 266. став 1. Породичног закона, прихватајући стручно мишљење органа старатељства прибављено на основу члана 270. наведеног закона. Наиме, најбољи интерес детета, којим је суд дужан да се руководи у спору за заштиту права детета је правни стандард који се цени према околностима конкретног случаја. У конкретном случају нижестепени судови су пошли од налаза и мишљења органа старатељства и правилно закључили да је у најбољем интересу малолетног детета странака да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци. Осим тога тужени је пред органом

старатељства изјавио да је сагласан са тужбеним захтевом, није оспоравао мишљење органа старатељства, а није изнео ни чињенице које би довеле у сумњу психофизичко здравље тужиле. Такође, начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем, овде туженим у складу је са извештајем органа старатељства и најбољим интересом малолетног детета имајући у виду узраст детета, као и жељу и бригу оца да се стара о њему, са којих разлога су и у овом делу неосновани наводи ревизије.

Супротно наводима ревизије, а имајући у виду утврђено чињенично стање према коме је тужила након испољеног насиља од стране туженог дана 23.06.2020. године, напустила брачну заједницу и обратила се полицији и Сигурној кући, ревизијом се само паушално оспорава испуњеност услова за одређивање мера заштите од насиља у породици, с обзиром да су нижестепени судови правилном применом одредаба члана 197. Породичног закона правилно закључили да се ради о понашању туженог које одступа од нормалног опхођења према члану породице и представља понашање којим се угрожава телесни интегритет и спокојство тужиле, као члана породице.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић